

PvdA
t.a.v. mevrouw H. Janssen
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Leeuwarden, 12 september 2017
Verzonden, **15 SEP. 2017**

Ons kenmerk : 01446188
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : N. Kistemaker / (058) 292 85 26 of n.kistemaker@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Beantwoording schriftelijk vragen mestvergistingsinstallatie te Marrum

Geachte mevrouw Janssen,

uw schriftelijke vragen op grond van artikel 39 van het Reglement van Orde, door u op 11 juli 2017 verstuurd, beantwoorden wij als volgt.

Inleiding

Opnieuw is er onrust ontstaan bij burgers in Fryslân over het plaatsen van een mestvergistingsinstallatie, nu in Marrum. Er ontstaat onrust, omdat niet duidelijk is wie er nu over gaat: de gemeente of de provincie. Via de FUMO worden burgers van het kastje naar de muur gestuurd.

Daarnaast blijkt dat mestvergisters, ook de nieuwe installatie in Bemmels, die model zou moeten staan voor de installatie in Marrum, wel degelijk geuroverlast veroorzaken. Ook blijkt inmiddels dat de mestvergisters in Fryslân, als de plannen doorgaan, veel meer capaciteit hebben dan de te verwerken hoeveelheid mest uit Fryslân. De mest wordt aangevoerd van ver over onze grenzen, onder meer uit Brabant. Dat geeft veel verkeersbewegingen en zorgt ervoor dat het probleem van het mestoverschot min of meer verdoezeld wordt. Een en ander draagt niet bij aan het verduurzamen van de landbouw en aan het grondgebonden maken van de landbouw.

In de beleidsbrief duurzame energie lezen we het volgende:

Het verwerken van mest is één van de belangrijkste thema's van de landbouwsector voor de komende jaren. Hierbij staat de mineralenhuishouding en de circulaire gedachte centraal. Het maken van groen gas uit mest is een positieve bijvangst. Maar de business case van huidige mestcovergisters staat onder druk. We verwachten dat de mestmonovergister gaat doorbreken. Verder zien we groeiende kansen voor energieproductie uit bijvoorbeeld bermgras en houtsnippers. We verwachten dat energie uit biomassa in 2020 goed is voor 1,43 PJ. Uiteindelijk is de bedoeling 2,53 PJ duurzame energie komt vanuit biomassa-vergisting.

Maar ook:

De energiemix is niet in beton gegoten. De verhouding tussen de energiebronnen kan uiteindelijk verschillen met de nu geschetste energiemix. Voor een betrouwbaar energiesysteem is ook de juiste balans nodig tussen de beschikbare energiebronnen

In de beleidsbrief duurzame landbouw lezen we:

De provinsje Fryslân sribbet nei in duorsume,

natoerynklusive lânbou yn 2025. In Lânbou dy't bûn oan de grûn is en sirkulêr, dy't bydraacht oan it ferbetterjen fan

it bioferskaat, maatskiplik draachflak hat én, net yn it lêste plak, duorsum ekonomysk genôch opbringt.

Onlangs (eind maart) zijn er in West Vlaanderen nog twee dorpen ontruimd nadat er uit een opslagtanks van mest salpeterzuur was vrijgekomen. Eind februari stroomde er in Aalten twee miljoen liter mest weg naar de omgeving. De omvang van dit soort mestverwerkende bedrijven begint een vorm aan te nemen die naast overlast van stank en verkeersbewegingen, ook grote risico's met zich meebrengt.

Vraag 1:

Welke initiatieven zijn bij u bekend voor de bouw van mestvergisters in onze provincie?

Antwoord vraag 1:

De initiatieven waarvoor wij als provincie bevoegd gezag zijn en om die reden bij ons bekend, zijn:

- Oosterhof Holman te Kootstertille
- Jorritsma Pluimvee te Tzumarrum
- Engie te Burgum
- Marrum Mechanisatie BV. te Marrum (i.s.m. Engie)

Vraag 2:

In welke gevallen is de provincie en in welke gevallen is de gemeente het bevoegd gezag is als het gaat om de vergunningverlening voor het bouwen van mestvergisters? Kunt u omschrijven wat de criteria zijn en wat dat betekent voor de vergunningen van alle bij u bekende initiatieven?

Antwoord vraag 2:

De provincie is bevoegd bij een verwerking van meer dan 15.000.000 kg per jaar van buiten de inrichting afkomstige afvalstoffen (zie categorie 28.4 onder c.1° in onderdeel C van bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht), indien tot de inrichting een IPPC-installatie behoort, zoals bedoeld in Bijlage I van de Richtlijn industriële emissies (Richtlijn 2010/75/EU van 24 november 2010).

In deze richtlijn wordt een grens van 75 ton per dag genoemd in geval van biologische behandeling als vorm van nuttige toepassing van ongevaarlijke afvalstoffen. Indien de behandeling van het afval beperkt blijft tot anaërobe vergisting, bedraagt de maximale capaciteit voor deze activiteit 100 ton per dag.

Omdat in een (co-)vergister uitsluitend anaërobe processen plaatsvinden, is de grens hiervoor dus 100 ton per dag. Dat betekent, dat een vergister met een verwerkingscapaciteit van meer dan 100 ton per dag onder het bevoegd gezag van GS valt. Daaronder is de gemeente bevoegd.

Vraag 3:

Vindt u dat er door de ontwikkelingen in omvang van deze bedrijven, de toenemende risico's en overlast een heroverweging zou moeten plaatsvinden over de wenselijkheid van deze mestvergisters? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 3:

Nee. Als bevoegd gezag toetsen wij of de voorgenomen activiteit past binnen het bestemmingsplan en of deze past binnen de geldende wet- en regelgeving. Het bestemmingsplan is bepalend welke activiteiten in het gebied zijn toegestaan. Daarin zijn aspecten als werkgelegenheid, toerisme, economie en natuurontwikkeling meegenomen. Een eventuele heroverweging zou moeten plaatsvinden in het kader van het bestemmingsplan.

Vraag 4:

Welk volume uit het perceel "energie uit biomassa" van de energiemix uit de beleidsbrief duurzame energie verwacht u dat zal moeten komen uit mestvergisters?

Antwoord vraag 4:

In de beleidsbrief is een biogas/groen gasproductie ingeschat voor 2020 van 1.43 PJ en 2.53 PJ in 2025. Biomassavergisting bevat, Groen Gas, co-vergisting, RWZI-gas en GFT-vergisting zoals weergegeven in de klimaatmonitor.

Vraag 5:

Bent u het met ons eens dat grondgebonden, duurzame landbouw, eigenlijk niet zou moeten betekenen dat het verwerken van mest in mestvergisters tot biogas nodig zou moeten zijn, omdat er geen mestoverschot is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 5:

Nee. Het vergisten van mest, óók op grondgebonden bedrijven zonder mestoverschot, kan een interessante optie zijn om duurzame energie op te wekken, broeikasgassen te verminderen én de oorspronkelijke drijfmest tot een betere opneembare mest op te werken. Vergisten op zich is geen methode om een mestoverschot te verwerken omdat het niets verandert aan de stikstof- en/of fosfaathoeveelheden.

Vraag 6:

Vindt u het wenselijk dat er in mestvergisters in Fryslân mest verwerkt wordt uit die delen van het land waar een zwaar mestoverschot is en dat daarmee mestvergisters een "oplossing" zijn voor dit mestoverschot? Zo nee, hoe gaat u dat voorkomen? Zo ja, waarom is dit wenselijk?

Antwoord vraag 6:

Nee. De Wabo voorziet echter niet in een mogelijkheid te bepalen waar een bedrijf haar grondstoffen betreft. Engie geeft aan dat voor de vergister in Marrum mest uit Fryslân wordt toegepast. De vergisting van mest draagt bij aan de realisatie van de door u vastgestelde duurzame energie ambities bij de behandeling van de beleidsbrief Duurzame Energie op 28 september 2016.

Vraag 7:

Zijn de recente ervaringen met mestvergisters voor u aanleiding om opnieuw te bezien of mestvergisters wel een plek moeten hebben in de energiemix duurzame energie, nu u zelf stelt dat deze mix niet in beton is gegoten? Zo niet, waarom niet?

Antwoord vraag 7:

Nee. Voor het bereiken van onze ambities t.a.v. duurzame energie zijn alle vormen nodig. Mestvergisting, c.q. biogas kan in potentie een grote bijdrage leveren aan de energietransitie in Fryslân. Mestvergisting geeft bovendien de grootste besparing aan broeikasgassen per kWh geproduceerde duurzame energie.

We zetten in op een ontwikkeling van mest-mono-vergisting op het eigen bedrijf. Mest-co-vergisting zal meer samenhangen met regionaal beschikbare laagwaardige organische (afval)stromen. Vergisting is een vorm van Circulaire Economie en het sluiten van regionale kringlopen. Wel zien wij aanleiding om zorgvuldig om te gaan met de ruimtelijke inpassing van co-vergisters. Ten aanzien van het Nut en risico's van covergisting zie ook:

<http://edepot.wur.nl/339376>

Tot slot merken wij op dat de casus in West-Vlaanderen ging om een mestverwerker. Vergisten is een puur biologisch proces waarbij geen salpeterzuur wordt gebruikt.

Een mestopslag van 2 miljoen liter komt overeen met de verplichte mestopslagcapaciteit van een melkveebedrijf van ca 100 melkkoeien plus bijbehorend jongvee. Dit geldt dus voor meer dan 2/3 van de rundveebedrijven in Fryslân.

Vraag 8:

Welke mogelijkheden ziet u om de ontwikkeling van de grote co-vergistingscentrale door ENGIE in Marrum te keren? Zo ja, bent u bereid hiertoe actie te ondernemen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 8:

Wij zien daarvoor geen wettelijke basis. De enige manier om de ontwikkeling van de co-vergistingsinstallatie te keren, is door de vergunning in te trekken. Dit kan worden gedaan indien:

- niet kan worden bereikt dat in de inrichting de beste beschikbare technieken worden toegepast;
- als er sprake is van ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu, en het wijzigen van de voorschriften daarvoor redelijkerwijs geen oplossing biedt;
- als gedurende drie jaar geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning;
- in het belang van een doelmatig beheer van afvalstoffen nodig is;
- als de inrichting geheel of gedeeltelijk is verwoest.

De mestvergistingsinstallatie kan voldoen aan BBT.

Er is niet gebleken dat ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden veroorzaakt.

Het intrekken van een vergunning als hiervan 3 jaar geen gebruik is gemaakt is geen verplichting maar een bevoegdheid. Er moeten zwaarwegende belangen zijn om tot intrekking van de vergunning over te gaan. Daarvan kan sprake zijn bij gewijzigd beleid, waarmee de

plannen volstrekt in strijd zijn. Ook kan de vergunning worden ingetrokken als zeker is dat van de vergunning geen gebruik wordt gemaakt. Van beide situaties is in dit geval geen sprake.

Er is geen sprake van een geheel of gedeeltelijk verwoeste inrichting. Daarnaast is er ook geen sprake van dat het doelmatig beheer van afvalstoffen intrekking vereist.

Conclusie: Er is geen wettelijke basis om de vergunning in te trekken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

dr. W.J. van Elsacker, secretaris